



# Stock ตัดดาว โรงพยาบาลนครพิงค์

## กลุ่มงานเภสัชกรรม

### รพ.นครพิงค์

#### บทนำ

ระบบการกระจายยาโรงพยาบาลนครพิงค์ เป็นระบบการกระจายยาแบบผสม คือ มีการสำรองยาไว้ใน หอผู้ป่วยร่วมกับกระจายยาในผู้ป่วยเป็นรายคน โดยรายการยาและจำนวนยาสำรองในหอผู้ป่วยกำหนดโดย แพทย์และพยาบาลแต่ละหอผู้ป่วยและเภสัชกร เพื่อให้มีรายการและจำนวนที่เหมาะสมกับบริบทในการดูแล ผู้ป่วยโดยผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด โรงพยาบาลนครพิงค์ พยาบาลมีหน้าที่ ในการตรวจสอบ ควบคุม ดูแลการจัดเก็บยาสำรองในหอผู้ป่วย ให้มีรายการและปริมาณตามที่กำหนด อยู่ใน สภาพพร้อมใช้ โดยเภสัชกรงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยในทำหน้าที่ในการสำรองและให้คำแนะนำการจัดเก็บยาใน หอผู้ป่วย เพื่อให้มีรายการยาและจำนวนตามที่กำหนด และป้องกันยาเสื่อมสภาพ หรือหมดอายุ ในหอผู้ป่วย

Stock ตัดดาว เป็นการศึกษาผลที่ได้จากการสำรองและให้คำแนะนำการจัดเก็บยาในหอผู้ป่วยอย่าง ต่อเนื่องโดยเภสัชกร งานบริการจ่ายยาผู้ป่วยใน เพื่อเป็นกำลังใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลในหอผู้ป่วยที่ สามารถจัดเก็บยาได้ถูกต้องตามแนวทางการจัดเก็บยาในหอผู้ป่วย

#### วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลที่ได้จากการสำรองและให้คำแนะนำการจัดเก็บยาสำรองในหอผู้ป่วย

#### วิธีการวิจัย

- เป็นการวิจัยโดยนำผลการสำรองและให้คำแนะนำการจัดเก็บยาสำรองในหอผู้ป่วย ประจำปีงบประมาณ 2559 จำนวน 37 หอผู้ป่วย โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้
- ศึกษาผลการสำรองและให้คำแนะนำการจัดเก็บยาในหอผู้ป่วย ตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้
    - การจัดเก็บยา High Alert Drugs : แยกเก็บจากยารายการอื่นและติดป้าย High Alert Drugs บริเวณที่ จัดเก็บยา
    - การจัดเก็บยาถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ ยาที่ต้องเก็บให้พ้นแสง ยาที่ต้องเก็บที่อุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียส : จัดเก็บในช่องสีชา มีการบันทึกอุณหภูมิวันละ 2 ครั้ง และอุณหภูมิอยู่ในช่วงที่กำหนด
    - การจัดเก็บยา Multiple dose : ระบุน้ำหนัก ที่เปิดใช้ยาครั้งแรก
    - ภาชนะสำหรับจัดเก็บยา : ระบุน้ำหนักและจำนวน ที่ภาชนะสำหรับจัดเก็บยา รายการและจำนวนตรงตามที่ กำหนดในคู่มือรายการยาประจำหอผู้ป่วย
    - ไม่มียาหมดอายุหรือเสื่อมสภาพในหอผู้ป่วย
  - กำหนดเกณฑ์ในการให้ดาว ดังนี้

เกณฑ์การให้ดาว	จำนวนดาว
ปฏิบัติตามเกณฑ์ 1 ข้อ	★
ปฏิบัติตามเกณฑ์ 2 ข้อ	★ ★
ปฏิบัติตามเกณฑ์ 3 ข้อ	★ ★ ★
ปฏิบัติตามเกณฑ์ 4 ข้อ	★ ★ ★ ★
ปฏิบัติตามเกณฑ์ 5 ข้อ	★ ★ ★ ★ ★

หมายเหตุ หอผู้ป่วยที่ไม่มีการสำรองยาในหอผู้ป่วย และหอผู้ป่วยที่อยู่ระหว่างการดำเนินการเบิกยาสำรอง จะไม่นำมาศึกษา

#### ผลการศึกษา

ในปีงบประมาณ 2559 หอผู้ป่วยที่นำมาศึกษา จำนวน 32 หอผู้ป่วย ผลดังนี้

จำนวนดาว	จำนวนหอผู้ป่วย	ร้อยละ
★	7	21.88
★ ★	4	12.50
★ ★ ★	1	3.12
★ ★ ★ ★	11	34.38
★ ★ ★ ★ ★	9	28.12

หอผู้ป่วยที่สามารถจัดเก็บยาได้ครบตามเกณฑ์มาตรฐาน 5 ข้อตามที่กำหนดไว้ จำนวน 9 หอผู้ป่วย ได้แก่ หอผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรม หอผู้ป่วยวิกฤตทารกแรกเกิด 1 หอผู้ป่วยวิกฤตทารกแรกเกิด 1 หอผู้ป่วย วิกฤตเด็ก หอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกชาย หอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกหญิง หอผู้ป่วยอุบัติเหตุ 2 หอผู้ป่วยพิเศษ อุบัติเหตุ และหอผู้ป่วยพิเศษ 6/1 เมื่อนำมาจำแนกตามเกณฑ์แต่ละข้อ ได้ผลดังตาราง

เกณฑ์การเก็บยาสำรองประจำหอผู้ป่วย	จำนวน (หอผู้ป่วย)	ร้อยละ
การจัดเก็บยา High Alert Drugs	25	78.12
การจัดเก็บยาถูกต้องตามหลักวิชาการ	17	53.12
การจัดเก็บยา Multiple dose	19	59.38
ภาชนะสำหรับจัดเก็บยา	20	62.50
ยาหมดอายุหรือเสื่อมสภาพในหอผู้ป่วย	27	84.38

#### สรุปและวิจารณ์ผล

จากการศึกษาผลการสำรองและให้คำแนะนำการจัดเก็บยาสำรองในหอผู้ป่วย ปีงบประมาณ 2559 จำนวน 37 หอผู้ป่วย พบ 3 หอผู้ป่วยที่ไม่มีการสำรองยาในหอผู้ป่วย และ 2 หอผู้ป่วยที่อยู่ระหว่างการ ดำเนินการเบิกยาสำรองตามรายการและจำนวนที่กำหนดในคู่มือรายการยาประจำหอผู้ป่วย

จำนวนหอผู้ป่วยที่นำมาศึกษาทั้งหมด 32 หอผู้ป่วย พบ 9 หอผู้ป่วย ร้อยละ 28.12 ที่สามารถจัดเก็บ ยาได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์แต่ละข้อ

การจัดเก็บยา High Alert Drugs พบว่า ร้อยละ 78.12 จัดเก็บได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะช่วยลด โอกาสในการเกิดความคลาดเคลื่อนในการใช้ยากับผู้ป่วย

การจัดเก็บยาตามหลักวิชาการ พบว่า ร้อยละ 53.12 สามารถจัดเก็บได้ตามมาตรฐาน เมื่อนำมา วิเคราะห์แยกประเด็น พบร้อยละ 100 สามารถจัดเก็บยาที่ต้องเก็บให้พ้นแสงได้ตามมาตรฐาน พบร้อยละ 53.12 ที่สามารถจัดเก็บยาที่อุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียส ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นการ บันทึกอุณหภูมิ ซึ่งตามเกณฑ์กำหนดให้มีการบันทึกอุณหภูมิวันละ 2 ครั้ง และอุณหภูมิตู้เย็น ที่มีบางช่วงเวลา อุณหภูมิไม่อยู่ในช่วงที่กำหนด

การจัดเก็บยา multiple dose พบว่า ร้อยละ 59.38 มีการระบุวันที่ ที่เปิดใช้ยาครั้งแรกตาม มาตรฐาน เนื่องจากยา multiple dose เมื่อมีการเปิดใช้แล้วอายุของยาจะขึ้นอยู่กับความคงตัวของยาแต่ละ ชนิด ซึ่งหากครบกำหนดก็ต้องมีการทำลายยา เพื่อป้องกันการนำไปใช้ซึ่งจะเกิดผลเสียกับผู้ป่วย

ภาชนะสำหรับจัดเก็บยา พบว่า ร้อยละ 62.50 สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งการระบุชื่อ บริเวณภาชนะสำหรับจัดเก็บยา เป็นการป้องกันความคลาดเคลื่อนในการจัดเก็บและหยิบยาใช้กับผู้ป่วย เนื่องจากยาบางรายการมีลักษณะของแอมป์ยาที่คล้ายกัน หรือชื่อที่คล้ายกัน และการระบุจำนวนที่ภาชนะที่ จัดเก็บ ทำให้สามารถตรวจสอบได้ว่า ยามีจำนวนครบตามที่กำหนด

ยาหมดอายุหรือเสื่อมสภาพในหอผู้ป่วย พบว่า ร้อยละ 84.38 ไม่พบยาเสื่อมสภาพหรือหมดอายุในหอ ผู้ป่วย พบยาเสื่อมสภาพร้อยละ 15.62 ซึ่งเป็นยา multiple dose ที่มีการเปิดใช้แล้ว และไม่มีการระบุวันที่ ที่มีการเปิดใช้ยาครั้งแรก

#### การนำไปใช้ประโยชน์

นำผลการศึกษาที่ได้นำไปวิเคราะห์ ทบทวน วางแผนพัฒนางาน เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับยาที่มีคุณภาพและเป็น การชื่นชมและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลในหอผู้ป่วย เพื่อให้มีการจัดเก็บยาได้ถูกต้องตาม มาตรฐานและตามแนวทางในการจัดเก็บยาในหอผู้ป่วย

เผยแพร่ มกราคม 2560

#### References

- คู่มือรายการยาประจำหอผู้ป่วย ปีงบประมาณ 2559
- คู่มือระบบยาโรงพยาบาลนครพิงค์ ปีงบประมาณ 2559